

BOUW YU SKORO – JE SCHOOL BOUWEN

SPELREGELS

Doel

Het stellingenspel *Bouw yu skoro* wilt de studenten van de Educatieve Master uitdagen na te denken over bepaalde thema's die relevant zijn voor het onderwijsdebat. Het streeft ernaar de internationale competenties van de aspirant leerkrachten aan te spreken door stellingen te kaderen binnen een specifieke buitenlandse context. Tot slot wilt het beginnende leerkrachten aanzetten een eerste onderwijsvisie te vormen via kritisch nadenken en actieve samenwerking met medestudenten.

Het uiteindelijke doel van het spel is dat studenten in groepjes scholen vormen en een schoolreglement voorstellen dat zich kristalliseert rond zes thema's. Vijf van deze thema's worden via een rollenspel in de eerste ronde geïntroduceerd. Het zesde thema mag door de deelnemers vrij gekozen worden. Eén van de scholen wordt tijdens de laatste ronde via een stemming door de studenten als winnaar aangeduid.

Praktische info

- ❖ Aantal spelers: geschikt voor maximum 25 studenten
- ❖ Speelduur: 2 uren
- ❖ Locatie: lokaal met minimum 5 tafels. Computer en beamer kunnen handig zijn om de stellingen en onderbouwing te projecteren.

Spelmateriaal

- ❖ Personagekaarten (5x5)
- ❖ Genummerde stellingenkaarten (35)
- ❖ Pen en papier moet door de groepen zelf worden voorzien.

Spelverloop

Het spel verloopt in drie rondes: *de rollentafel – de school – de stemming*. Tijdens deze rondes worden de studenten telkens in groepen verdeeld.

Ronde 1: De Rollentafel

Duur: 1 uur

De studenten trekken willekeurig een personagekaart uit een pot die rond gaat. Deze kaart heeft een bepaalde kleur en vermeldt een bepaalde rol. De kleur van de kaart mag tijdens de eerste ronde genegeerd worden, enkel het aangegeven personage speelt mee. Er zijn vijf mogelijke personages of rollen, namelijk:

- ❖ Directie
- ❖ Leerkracht
- ❖ Leerling
- ❖ Ouder
- ❖ Eigen mening

Deze rollen werden uitgekozen omdat ze verschillende visies van personages op een school en haar omgeving representeren. Het is dan ook zo dat iedere rol een ander en interessant perspectief kan bieden op verschillende onderwijsthema's. Daarom is het de bedoeling dat de student elke rol minstens eenmaal op zich neemt. Het opzetten van verschillende brillen kan helpen bij het samenwerken in groep, en bij het begrijpen van iemand anders' standpunt.

Enmaal de student een kaart getrokken heeft, gaat hij/zij plaatsnemen aan de aangegeven rollentafel. Aan één tafel zouden nu telkens vijf personen moeten zitten met eenzelfde rol (in verschillende kleuren). *Voorbeeld: aan de rollentafel van Directie zitten vijf studenten met elk een personagekaart 'Directie' in een andere kleur.*

Vanaf dan worden stellingen besproken binnen de rollentafels. Deze stellingen zijn onderverdeeld in vijf thema's.

1. Gender
2. Diversiteit
3. Schoolvisie
4. Milieu
5. Onderwijsbeleid

Op elke rollentafel ligt een hoopje stellingenkaarten die aan de achterkant genummerd zijn. De spelleider geeft aan welke kaart getrokken moet worden. Deze is voor de verschillende rollentafels dus steeds dezelfde.

Per thema worden twee stellingen besproken. Per stelling krijgen de tafels vijf minuten om te bespreken. Dit wilt zeggen dat er per thema telkens tien minuten gerekend moeten worden. Het is niet de bedoeling dat er sowieso tot een consensus wordt gekomen aan de tafels. De focus ligt op het formuleren van visies en van elkaar leren. Na het afsluiten van een thema wordt door de spelleider de context voorgelezen waarbinnen de stellingen tot stand zijn gekomen. Op deze manier leren de studenten de schoolcontext van Suriname beter kennen en krijgen ze meer achtergrond over het ontstaan van de stellingen. We benadrukken dat de stellingen en onderbouwing voortkomen uit onze lesgeef-, observatie- en onderzoeksstage in twee lagere beroepsscholen en uit onze bredere ervaringen tijdens onze drie maanden in Suriname. Onze onderbouwing kan dus niet zomaar doorgetrokken worden naar de hele Surinaamse (onderwijs)context.

Na de behandeling van twee stellingen (één thema) wisselen de studenten van rollentafel door een nieuwe personagekaart te trekken uit de pot. Dit personage moet verschillend zijn van de rollen die de studenten reeds hebben vertolkt tijdens de voorbije thema's.

Aan het einde van de rollentafel ronde moet elke student vijf verschillende thema's (tien stellingen) besproken hebben, telkens vanuit een ander perspectief.

Ronde 2: De School

Duur: 30 minuten

In de tweede ronde worden de studenten opnieuw ingedeeld in groepjes. Deze keer is de kleur van de personagekaart waarmee ze geïndigd zijn in de vorige ronde van belang. De studenten gaan volgens de kleur van hun kaart aan de tafels zitten. Op deze manier is aan iedere tafel elk personage of elke rol vertegenwoordigd.

Elke tafel vormt een school. De school moet voor elk van de vijf thema's die besproken werden tijdens de eerste ronde nu drie kernpunten bepalen omtrent de schoolvisie. De studenten ontwikkelen op deze manier een schoolreglement. Dit mag gewoon op een kladblad. Opnieuw wordt in deze ronde vooral ingezet op samenwerking tussen studenten, maar deze keer wel met de bedoeling dat tot een zekere consensus wordt gekomen over elk thema.

Naast het bespreken van de vijf thema's mag elke groep nog een zesde "jokerthema" toevoegen aan het reglement waarmee ze hun school een unieke uitstraling willen

geven. De groepen zijn hier helemaal vrij in. Ook voor dit thema noteren ze drie kernpunten.

Aan het einde van deze ronde heeft elke school dus een schoolreglement met daarin zes thema's en in het totaal 18 kernpunten.

Ronde 3: De Stemming

Duur: 30 minuten

In de laatste ronde kiezen alle studenten voor de school waar zij zich het liefst zouden inschrijven. De stemming verloopt als volgt:

Elke groep verwerkt de thema's en kernpunten in een kort gedicht van zes regels dat de visie van de school weergeeft. De scholen krijgen hier vijf à tien minuten de tijd voor. Als de tijd voorbij is, komt per school een woordvoerder/woordvoerster naar voor die het gedicht voordraagt.

Als alle scholen aan de beurt zijn geweest, wordt er gestemd. Alle studenten noteren anoniem op een papier de school waar zij het liefst naartoe zouden willen gaan. Studenten mogen niet stemmen voor hun eigen school.

De school met de meeste leerlingen wint het spel.

Veel succes!

Met dank aan VVOB, H.J. De Vries, Openbare Nijverheidsschool Paramaribo en de Lerarenopleiding voor Beroepsonderwijs Suriname.

Linde Goossens, Zoë Burnus, Tine Limet
Specifieke Lerarenopleiding, Vrije Universiteit Brussel
2019-2020

BOUW YU SKORO – JE SCHOOL BOUWEN

STELLINGEN & ONDERBOUWING

THEMA 1: GENDER

Stellingen

1. Een school moet tienerouders verplichten om deel te nemen aan een informatiedag over seksuele en reproductieve rechten.
2. Een school moet garanderen dat tienerouders hun onderwijsloopbaan afmaken.
3. Als een homoseksuele leerkracht voor adolescenten staat, groeit de kans dat de leerlingen zelf homoseksueel worden.
4. Een school moet ouders betrekken bij thema's als gender, seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, gendergerelateerd geweld en seksuele voorlichting.
5. Als leerlingen betrappt worden wanneer zij in de wc's aan het kussen zijn, moet er zwaar worden opgetreden.
6. Als leerkracht nagefloten worden door leerlingen is sowieso seksueel grensoverschrijdend gedrag.
7. In het schoolreglement moet staan dat leerlingen een rok mogen dragen.
8. Een school moet een genderbeleid hebben.

Onderbouwing

Stellingen 1 & 2

Onderwijs speelt een grote rol in het promoten van gendergelijkheid. Duurzaam ontwikkelingsdoel 5 van de Verenigde Naties betreft gendergelijkheid en empowerment van alle vrouwen en meisjes. Suriname staat wereldwijd op plaats 99 (van de 194 landen) wat betreft gendergelijkheid. Uitdagingen zijn onder meer huishoudelijk geweld, tienerzwangerschappen, gedwongen prostitutie en discriminatie van LGBTI+¹. Het kijken naar gender heeft onder meer te maken met culturele en religieuze waarden.

---

¹ Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender, Transsexual, Queer, Questioning, Intersex, Asexual, Ally.

Bij het benaderen van dit thema is het daarom uiterst belangrijk om je bewust te zijn van het cultureel kader.

De relatie tussen onderwijs en gender geldt ook in de omgekeerde richting: gender heeft immers een grote invloed op onderwijs, leerkrachten en leerlingen. In Suriname zijn tienerzwangerschappen en traditionele genderverwachtingen (bijvoorbeeld jongens die technische opleidingen moeten volgen en meisjes dienstverlenende opleidingen) voorbeelden van hoe gender een impact heeft op leerlingen en hun schoolprestaties.

Ongelijke behandeling van tienervaders en tienermoeders komt in bepaalde (maar daarom niet alle) Surinaamse scholen voor. Tienerouderschap leidt vaker bij meisjes dan bij jongens tot drop out. Bovendien zijn er scholen waar tienermoeders na de bevalling slechts worden heringeschreven na het positief evalueren van bepaalde criteria; bijvoorbeeld “het ontstaan van de zwangerschap” en de “volwassen handeling van het meisje ten opzichte van de zwangerschap”. Deze regels hebben geen toepassing op de tienervaders. Hierdoor is het duidelijk een ongelijke behandeling van meisjes en jongens.

Stelling 3

Seksuele gaardheden die afwijken van de norm (heteroseksualiteit) zijn vaak taboe in de Surinaamse scholen en maatschappij. Waar sommige leerkrachten dit respecteren, zullen anderen het er enorm moeilijk mee hebben en stereotypen zelfs benadrukken. Voor bepaalde leerlingen is het daarom niet gemakkelijk om zichzelf te zijn.

Stelling 4 - 6

Ook seksualiteit in het algemeen is voor verschillende leerkrachten en schoolleiders een taboe. De aandacht ligt vaak op het bestraffen van bepaald gedrag in plaats van op seksuele voorlichting. Hierdoor wordt ook niet voldoende gepraat over grensoverschrijdend seksueel gedrag. Ouders worden slechts betrokken bij het thema wanneer er probleemgedrag wordt vastgesteld.

Stelling 7

Kledingvoorschriften die verschillend zijn voor meisjes en jongens draagt bij aan gender stereotyperend denken. Dit komt niet alleen voor in Suriname, maar kan ook nog te vinden zijn in Belgische schoolreglementen. Is het geen mogelijkheid dat kledingvoorschriften genderneutraal worden opgesteld?

Stelling 8

Laten we niet vergeten dat in België gender ook een uitdagend thema blijft. Er zijn maar weinig Belgische scholen die over een genderbeleid beschikken. Daarnaast bestaan er ook in België zogenaamde typische jongens- en meisjesrichtingen en

schoolreglementen die allerm minst genderneutraal zijn. Scholen en leerkrachten in België moeten aandacht besteden aan de bewustmaking van leerlingen rond gendergelijkheid binnen en buiten de lessen.

THEMA 2: DIVERSITEIT

Stellingen

9. Hetzelfde schooluniform over het hele land is bevorderlijk voor gelijkheid tussen jongeren.
10. Leerlingen en leerkrachten moeten strikt Nederlands spreken op de speelplaats en in de klas.
11. In klassen met kinderen die verschillende talen spreken, ligt het niveau automatisch lager dan in klassen waar iedereen dezelfde taal spreekt.
12. Leerkrachten mogen religieuze en levensbeschouwelijke kentekens dragen op school.
13. Een school mag andere kledingvoorschriften eisen van leerkrachten dan van leerlingen (bv. opvallend gekleurde lange nagels).
14. Als een leerling discriminerende opmerkingen maakt, kan je deze best negeren.
15. Fysiek contact tussen leerlingen en leerkrachten moet kunnen.

Onderbouwing

Stelling 9

In Suriname hebben alle leerlingen van het uitgebreid lager onderwijs (12-16 jaar) over het hele land hetzelfde schooluniform. Ook de leerlingen van het voortgezet onderwijs (16-18 jaar) dragen in alle scholen eenzelfde uniform. Bepaalde schoolleiders en leerkrachten vinden dit positief omdat het zorgt voor minder afleiding van de leerlingen tijdens de les en voor meer gelijkheid tussen leerlingen. Het schooluniform is volgens hen immers betaalbaar voor alle Surinaamse gezinnen. Andere leerkrachten menen dan weer dat ondanks eenzelfde schooluniform er nog verschillen bestaan tussen leerlingen wat betreft schoenen, juwelen enzovoort. Dit komt gelijkheid dus ook niet helemaal ten goede. De vraag kan bovendien gesteld worden of eenzelfde uniform acceptatie en respect voor diversiteit niet belemmert.

Stellingen 10 & 11

Suriname kent verschillende etnische bevolkingsgroepen met verschillende talen. Op school kan je een waaier aan talen horen. Hoewel Nederlands de voertaal is op school (en bovendien de officiële landstaal) en er door leerkrachten zoveel mogelijk wordt onderwezen in het Nederlands, is dit niet altijd zo strikt. Verschillende leerkrachten zijn

bereid om onderdelen van de les te herhalen in lokale talen om te garanderen dat leerlingen mee zijn met de leerstof. Soms verloopt de les hierdoor iets trager.

Stellingen 12 & 13

In Surinaamse scholen dragen leerkrachten openlijk religieuze of levensbeschouwelijke kentekens, zoals een kruisje of een hoofddoek. Binnen de schoolreglementen bestaan hier geen specifieke regels rond. Surinaamse scholen maken wel een verschil wat betreft de kledingvoorschriften voor leerlingen en leerkrachten. Zo mogen leerkrachten lange gekleurde nagels hebben in een bepaalde school, maar mogen leerlingen dit niet.

Stelling 14

Discriminerende opmerkingen worden vaker gemaakt dan we zouden denken, zowel in Suriname als in België, of het nu gaat om racisme of seksisme. De vraag is hoe je hier als leerkracht het best mee omgaat. Welke opmerkingen negeer je al dan niet? Waar trek je de lijn?

Stelling 15

Fysiek contact is zeer breed; een schouderklopje van een leerkracht bij een leerling, een leerkracht die aan de heupen van een andere leerkracht komt, een leerling die aan de trui trekt van een andere leerling, etc. De vraag is ook weer waar je de limiet trekt. Dit is zeer persoonlijk en wordt mede beïnvloed door culturele waarden. In de Surinaamse scholen waar we stage liepen, liggen de normen iets anders dan in België. Contact tussen leerling en leerkracht gebeurt hier wel vaker onder de vorm van een korte aanraking, bv. wanneer een leerling streelt een leerkracht aan de elleboog bij het passeren langs de bank. De meeste leerkrachten reageren hier dan wel streng op.

THEMA 3: SCHOOLVISIE

Stellingen

16. Lesuren van 50 minuten zijn te lang. Een lesuur van 40 minuten is beter om de concentratie van leerlingen te garanderen.
17. School zou maar een halve dag moeten duren zodat leerlingen en leerkrachten ook andere activiteiten kunnen doen.
18. Leerkrachten hebben recht op het nemen van enkele verlofdagen doorheen het schooljaar (naast de vaste vakantiemomenten). Zo kunnen ze even op adem komen en met meer energie voor de klas staan.
19. Het is mogelijk om les te geven zonder leermiddelen en visuele ondersteuning.

20. De leraarskamer moet een plek zijn waar leerkrachten en leerlingen samen kunnen zitten tijdens de pauzes.
21. Een school zonder toegang tot internet kan niet.
22. Een school zonder computerlokaal kan niet in de 21ste eeuw.
23. De leerkracht van de 21ste eeuw moet ICT gebruiken in zijn/haar lessen.
24. Het is de taak van de school om ouders te betrekken bij het leerproces van de leerlingen.
25. Een school mag de GSM van een leerling gedurende een hele week afnemen als er constant wangebruik plaatsvindt.
26. Het is belangrijker dat leerlingen respect hebben en luisteren dan dat ze hun eigen mening geven.

Onderbouwing

Stellingen 16 & 17

In Suriname duren lesdagen van 7u30 tot 13u10. Een dag bestaat uit 8 uren van 40 minuten, met na 4 uur een pauze van 20 minuten. Leerkrachten en leerlingen menen dat dit het beste is voor de concentratie van de leerlingen. Op deze manier hebben leerkrachten en leerlingen ook de tijd om in de namiddag andere activiteiten uit te voeren naast schoolwerk. In vele landen duren schooldagen maar een halve dag.

Stelling 18

Leerkrachten in Suriname die vast in dienst zijn, hebben recht op 7 verlofdagen per jaar, naast hun vakantiedagen tijdens schoolvakanties. Leerlingen krijgen tijdens hun afwezigheid studie of les van een andere leerkracht. De regel is wel dat er per dag maar één leerkracht vakantie mag nemen. Waar sommige leerkrachten zeggen dat ze deze dagen gebruiken voor het uitvoeren van alternatieve taken, zullen anderen echt vakantie nemen. Kan dit een oplossing bieden voor de vele *burn out's* in het Belgisch onderwijs, of ligt de oplossing helemaal niet daar?

Stelling 19

Verschillende Surinaamse scholen hebben een gebrek aan (leer)middelen. Voor een vak als Aardrijkskunde waar leerlingen moeten leren over het reliëf beschikken sommige scholen niet eens over atlanten. Leerkrachten moeten dus creatief uit de hoek komen. Denk je dat dit in België ook mogelijk is?

Stelling 20

Omwille van het strakke tijdsschema van de lesdag is er in de Surinaamse scholen weinig tijd en ruimte om interactie tussen leerlingen en leerkrachten buiten de lessen mogelijk te maken. Ook is er geen plaats voorzien waar deze interactie dan zou kunnen plaatsvinden. Zou het de sociale cohesie en het schoolklimaat ten goede komen indien

scholen meer zouden inzetten op gemeenschappelijke ruimtes waar leerkrachten en leerlingen elkaar buiten de lesuren kunnen vinden?

Stellingen 21 - 23

21ste eeuw skills zijn de vaardigheden die de mens vandaag moet bezitten om te kunnen functioneren in de maatschappij en op de arbeidsmarkt. Het betreft een verzameling van kennis, vaardigheden en attitudes, waaronder ICT-geletterdheid. Leerlingen moeten leren werken met ICT, internetapplicaties gebruiken, weten hoe veilig om te gaan met internet enzovoort. Daarom moet een school beschikken over een computerlokaal en internet, zeker voor leerlingen die hier thuis geen toegang tot hebben. Om aan ICT-geletterdheid te kunnen werken, wordt bovendien verwacht dat de leerkracht van de 21ste eeuw ICT op een waardevolle en doelmatige manier inzet in zijn/haar lespraktijk. Leerkrachten moeten dus leren lesgeven met ICT. In Suriname is dit een uitdaging omwille van het gebrek aan middelen. Verschillende scholen hebben zeer beperkt internet en geen computerlokaal.

Stelling 24

Ouderparticipatie wordt als een belangrijk element gezien voor de goede werking van een schoolgemeenschap. Zowel in Suriname als in België zetten scholen in op het betrekken van ouders, maar dit is niet altijd even simpel. In Suriname is het bijvoorbeeld makkelijker om in contact te staan met de ouders voor een school gelegen in een stedelijke omgeving. De scholen die in de plattelandsgebieden gelegen zijn, ondervinden hier meer moeilijkheden mee. Vele ouders werken tot 's avonds laat en kunnen zich niet voor het einde van de schooldag vrijmaken. Sommigen werken tijdens de week in het binnenland (oerwoud) waardoor ze niet thuis zijn en vaak is de route naar school lang (boot en bus) waardoor het weinig zin heeft om zo ver te reizen voor een kort gesprek. Ook in België en zeker in Brussel moeten scholen vaak moeite doen om de ouders te betrekken bij de leerprestaties van hun kinderen. Mogelijke obstakels zijn taal, tijd en gebrek aan informatie. Hoe kan een school hier op een goede manier mee omgaan?

Stelling 25

Hoe ver mag een school gaan in het afdwingen van regels? Mag een school beslag leggen op het bezit van een leerling na meerdere waarschuwingen? In Suriname gebeurt het regelmatig dat een GSM van een leerling wordt afgenomen omdat pas dan de ouders naar school willen komen om te praten over de situatie.

Stelling 26

De visie van de school hangt nauw samen met maatschappelijke en culturele waarden. In Suriname zijn het tonen van respect en het luisteren naar ouderen zeer belangrijke waarden. Dit wordt ook weerspiegeld in de schoolcontext. Leerlingen worden niet gestimuleerd om kritisch te denken of hun mening te geven. Ze zijn zeer stil en rustig in de klas. Bijgevolg vinden leerlingen het dan ook vaak moeilijk om vooraan in de klas te praten of een klasgesprek te voeren. In Belgische scholen wordt er veel meer nadruk gelegd op kritisch denken, zeker in het Gemeenschapsonderwijs. Ook dit heeft te maken met waarden die in onze maatschappij belangrijk worden geacht.

THEMA 4: MILIEU

Stellingen

27. Er moet in elk vak actief gewerkt worden aan milieubewustzijn bij leerlingen.
28. Een school moet een milieubeleid hebben.
29. Een school moet dagelijks veganistische opties aanbieden aan de leerlingen.
30. Alle leerkrachten moeten jaarlijks deelnemen aan een workshop rond duurzaamheid.
31. Petflessen en blikjes moeten worden verboden op school.

Onderbouwing

Stelling 27

Ons milieu -zowel in Suriname, als in België, als wereldwijd- wordt vandaag ernstig bedreigd door zaken als ontbossing, klimaatverandering en vervuiling. Onderwijs speelt een cruciale rol in het bestrijden van deze bedreigingen en het sensibiliseren rond duurzaamheid. De rol van scholen en leerkrachten in het bijbrengen van kennis en de bewustmaking van leerlingen rond milieu is zeer groot. Idealiter gebeurt dit in elk vak. Leerkrachten zijn immers rolmodellen. Elke school draagt een verantwoordelijkheid in het sensibiliseren en inspireren van de leerlingen, de generatie van de toekomst. Dit kan in de vorm van kleinschalige projecten, een milieubeleid, bijscholingen voor leerkrachten, het verkleinen van restafval op school etc. De attitudes en overtuigingen rond duurzaamheid en milieubewustzijn van de leerkrachten kunnen doorspijpen tot bij de leerlingen.

Stelling 28

In Suriname is er een gebrek aan bewustwording rond milieu. In scholen wordt steeds meer ingezet op bewustwording, maar dit moet vaak eerst nog bij de leerkrachten en de schoolleiding zelf groeien. Vanuit de lerarenopleiding voor beroepsonderwijs en vanuit ngo's worden scholen gestimuleerd om na te denken over onder meer de ontwikkeling van een milieubeleid. Dit zou een grote stap vooruit zijn, want de scholen in Suriname worden met veel milieuproblemen geconfronteerd (veel zwerfafval, overdadig gebruik van foam bakjes en plastic zakken, niet sorteren, bij zware regenval kan het schoolterrein onder lopen ...). Ook in België bestaan er veel scholen die niet beschikken over een milieubeleid.

Stelling 29

Als scholen echt een goed voorbeeld willen geven aan de leerlingen zou een veganistische optie in het schoolrestaurant (of veganistische snacks) geen overdreven optie zijn. Vegetarisme of veganisme zijn in de Surinaamse maatschappij niet doorgedrongen. Vis en kip zijn twee onmisbare elementen in een standaardmaaltijd. Scholen kunnen hier opnieuw een belangrijke functie vervullen door leerlingen meer informatie te geven over de impact van de vlees- en visindustrie op onze planeet.

Stelling 30

Leerkrachten hebben de kans en de verantwoordelijkheid om bij te dragen aan het milieubewustzijn van hun leerlingen. Dit kan enkel slagen als ook de leerkrachten zich bewust zijn van de milieuproblemen. In Suriname is dit niet bij elke leerkracht zo. Een jaarlijkse workshop zou in dat opzicht geen overbodige luxe zijn. Ook in België kunnen we ons de vraag stellen of alle leerkrachten zich voldoende bewust zijn van de milieuproblemen en de mogelijke oplossingen die er zijn, en of ze deze op een goede manier aan leerlingen overbrengen.

Stelling 31

Bestaat de mogelijkheid voor scholen om verschillende types van afval te verbieden of is dit te veel gevraagd? In Suriname zou het niet simpel zijn om petflessen en blikjes te verbieden omdat er weinig alternatieven zijn om drank mee te vervoeren. Drinkbussen zijn bijvoorbeeld minder gemakkelijk te vinden. Al het eten van de leerlingen wordt in foambakjes verpakt. Deze materie is enorm schadelijk voor het milieu en zou daarom nog in 2019 verboden worden door de Surinaamse overheid. Helaas zijn ook voor deze bakjes de alternatieven schaars, waardoor scholen nogal weigerachtig staan tegenover deze veranderingen. Is dit in België wel een mogelijkheid? Kunnen scholen hun leerlingen verplichten een drinkbus te kopen of gaat dit te ver?

THEMA 5: ONDERWIJSBELEID

Stellingen

32. Een diploma lager onderwijs is niet verplicht om over te gaan naar het beroepsonderwijs indien de leerling de leeftijd van 15 jaar heeft bereikt.
33. Het is beter om een leerling te laten dubbelen dan te laten veranderen van richting.
34. Er moet in België een educatieve Master specifiek voor het Beroepsonderwijs bestaan.
35. Iemand die afstudeert met hoge punten in het lager onderwijs en heel graag kok wilt worden, wordt het best naar ASO gestuurd.

Onderbouwing

Stelling 32

In Suriname mogen leerlingen die 15 jaar zijn in het zesde leerjaar basisonderwijs maar niet over een getuigschrift beschikken, toch doorgaan naar het eerste jaar van het lager beroepsonderwijs (dit is het equivalent van de Belgische B-stroom). Een leerling in Suriname kan dus zijn/haar diploma lager beroepsonderwijs behalen (12-16 jaar) zonder een getuigschrift basisonderwijs te hebben.

Stelling 33

In het Surinaamse basisonderwijs is het helemaal niet ongewoon dat leerlingen verschillende keren blijven zitten en bijgevolg dus ouder zijn dan de verwachte leeftijd als ze naar het middelbaar onderwijs gaan. Het blijven zitten van leerlingen in het lager onderwijs en het uiteindelijk automatisch overgaan naar het Lager Beroepsonderwijs (LBO) (zie stelling 32) heeft ook tot gevolg dat de leeftijden van de leerlingen in de LBO klassen zeer uiteenlopend zijn. Sommige leerlingen zijn 18, anderen 14.

Stelling 34

Het beroepsonderwijs vraagt een andere aanpak dan het algemeen of technisch onderwijs. Omdat er meer praktijkvakken zijn en er minder tijd is voor kennisvakken moet er meer nagedacht worden over een projectmatige aanpak. Hoe kan de leerstof wiskunde gelinkt worden aan de lessen houtbewerking of elektro? Hoe kunnen vakken als Nederlands, geschiedenis en biologie samen geïntegreerd worden in een praktische en activerende opdrachtenbundel? Deze andere manier van aanpak vraagt een andere manier van denken. Moet hier dan niet beter en meer op ingezet worden binnen het vormen van leerkrachten voor het BSO? Zou een educatieve master specifiek gericht op beroepsonderwijs hier een oplossing kunnen bieden? In Suriname bestaat een aparte

opleiding voor leerkrachten die in het beroepsonderwijs les willen geven zodat zij over de specifieke context van dat beroepsonderwijs bijleren. Kan België hier van leren?

Stelling 35

Het imago van het beroepsonderwijs in Suriname is nog steeds negatief. De maatschappij ziet beroepsscholen als 'kokscholen' waar leerlingen niet veel leren. Het belang van praktische beroepen in de maatschappij is echter zeer groot. Leerlingen in beroepsonderwijs leren behalve theoretische kennis ook onmisbare vaardigheden. Hierdoor worden zij sneller klaargestoomd voor de arbeidsmarkt. Ook het Belgisch beroepsonderwijs heeft een negatief imago. Dit wordt gekenmerkt door het zogenaamde watervalstelsel waarbij jongeren in het ASO beginnen en 'afzakken' richting TSO en BSO. Het risico bestaat dat er lagere verwachtingen zijn tegenover hen en de leerlingen van het beroepsonderwijs een lager zelfbeeld krijgen. Ondanks het onmisbare karakter van het BSO vindt de maatschappij het nog steeds moeilijk om dit onderwijs op hetzelfde niveau als het ASO of TSO te plaatsen. Nood aan een opwaardering?

BOUW YU SKORO – JE SCHOOL BOUWEN

PERSONAGEKAARTEN

Directie

Leerkracht

Leerling

Ouder

Eigen mening

Directie

Leerkracht

Leerling

Ouder

Eigen mening

Directie

Leerkracht

Leerling

Ouder

Eigen mening

Directie

Leerkracht

Leerling

Ouder

Eigen mening

Directie

Leerkracht

Leerling

Ouder

Eigen mening